

EDUCATIEF PAKKET: BRONNENONDERZOEK

PASSCHENDAELE ARCHIVES

Het Passchendale Museum bouwt in deze workshop verder op het project 'Passchendale Archives'. Met dit project proberen we de vele namen op de begraafplaatsen en monumenten een verhaal en een gezicht te geven.

Om een bezoek aan Tyne Cot Cemetery tastbaar te maken voor de leerlingen, verrichten ze in de workshopruimte van het Passchendale Museum aan de hand van een foto, naam en sterfdatum hun eigen bronnenonderzoek. Ze proberen de 'fatale dag' van een gesneuvelde te reconstrueren en in kaart te brengen. Na de workshop kunnen leerlingen op Tyne Cot Cemetery 'hun' militair, een persoon achter de eindeloze rijen namen, terugvinden op de begraafplaats.

Deze informatiebundel geeft praktische duiding over dit educatief project dat een klasbezoek aan het museum of Tyne Cot Cemetery verrijkt.

INHOUD VAN DEZE INFORMATIEBUNDEL:

- Leeruitkomsten – p. 1
- Praktische informatie – p. 4
- Het bronnenonderzoek – p. 5
- Personendossiers – p. 7
- In de omgeving – p. 10

LEERUITKOMSTEN:

Het Bronnenonderzoek Passchendale Archives en het daarbij horende educatief pakket focust zich voornamelijk op de volgende vakken:

- Geschiedenis (thematiek)
- Engels (bronnenmateriaal)
- Nederlands (stappenplannen en begeleiding)

Daarnaast komen tijdens het volgen van de workshop ook accenten van wiskunde en aardrijkskunde aan bod. Enkele relevante kernbegrippen uit de belangrijkste Vlaamse eindtermen zijn op de volgende pagina samengevat.

	VVKSO	GO!
Geschiedenis	<ul style="list-style-type: none"> - Kennis, inzicht en vaardigheden in verband met tijd, ruimte en socialiteit: het begrip beschaving toepassen op de westerse en andere samenlevingen; aantonen dat ideologieën, mentaliteiten, waardestelsels en wereldbeschouwingen invloed uitoefenen op samenlevingen, menselijke gedragingen en beeldvorming over het verleden. - Vaardigheden in verband met de methodologische onderbouwing: doeltreffend informatie selecteren uit gevarieerd informatiemateriaal; zelfstandig de nodige gegevens voor het beantwoorden van een historische probleemstelling halen uit het historisch informatiemateriaal; een vraagstelling ontwikkelen om de historische informatie kritisch en vanuit verschillende standpunten te benaderen; argumenten weergeven om standpunten omtrent problemen uit het verleden en heden te onderbouwen; verschillende argumentaties tegen elkaar afwegen. - Historische redenering en rapportering. - Attitudes: ingenomen standpunten confronteren met conflicterende gegevens en die van daaruit relativieren. 	<ul style="list-style-type: none"> - Algemene doelstellingen en attitudes: historische informatie op kritische wijze analyseren en beoordelen; beperkt historisch onderzoek uitvoeren en hierover rapporteren; actuele/historische spanningsvelden vanuit verschillende gezichtshoeken kritisch te bekijken, rekening houdend met mogelijke achterliggende waarden, normen en mentaliteiten (ET24); bereid zijn ingenomen standpunten te confronteren met conflicterende gegevens en die van daaruit te relativieren (ET25). - Relevante materie in leerplandoelstellingen: <ul style="list-style-type: none"> • 1: Imperialisme en WOI. • 2: Militarisme, imperialisme en nationalisme/patriottisme sleuren de wereld mee in een wereldconflict. • 3, 4 en 5: Gebruik van materiële, geschreven en historiografische bronnen. • 6: Raakpunten met diverse begrippen. • 7: Imperialisme en WOI.
Engels	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen: <ul style="list-style-type: none"> • Leestaken: de hoofdgedachte achterhalen (ET10); de gedachtegang volgen (ET11); relevante informatie selecteren (ET12); een spontane mening vormen (ET13); de structuur en de samenhang in de tekst herkennen (ET14); informatie op een overzichtelijke wijze ordenen (ET16); cultuuruitingen herkennen die specifiek zijn voor de Engelstalige wereld (ET15). • Strategieën (ET17): hypothesen vormen over de inhoud van de tekst; gebruik maken van visuele en tekstuele ondersteunende gegevens; relevante informatie aanduiden, digitale en niet-digitale hulpbronnen en gegevensbestanden efficiënt raadplegen. • Attitudes: belangstelling tonen voor de aanwezigheid van het Engels in hun leefwereld, ook buiten de school, en voor de socioculturele wereld van Engelse taalgebruikers (ET36); open staan voor verschillen en gelijkenissen in leefwijze tussen de 	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen: <ul style="list-style-type: none"> • Leestaken: de hoofdgedachte achterhalen (ET10); de gedachtegang volgen (ET11); relevante informatie selecteren (ET12); een spontane mening vormen (ET13); de structuur en de samenhang in de tekst herkennen (ET14); informatie op een overzichtelijke wijze ordenen (ET16); cultuuruitingen herkennen die specifiek zijn voor de Engelstalige wereld (ET15). • Strategieën (ET17): hypothesen vormen over de inhoud van de tekst; gebruik maken van visuele en tekstuele ondersteunende gegevens; relevante informatie aanduiden, digitale en niet-digitale hulpbronnen en gegevensbestanden efficiënt raadplegen. • Attitudes: belangstelling tonen voor de aanwezigheid van het Engels in hun leefwereld, ook buiten de school, en voor de socioculturele wereld van Engelse taalgebruikers (ET36); open staan voor verschillen en gelijkenissen in

	<p>eigen cultuur en die van de Engelstalige wereld (ET37).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Schrijven (indien de opdrachten in het Engels worden neergepend): formuleren en open vragenlijsten invullen (ET26); een situatie, een gebeurtenis, een ervaring beschrijven (ET28); een schrijfplan opstellen (ET31); elkaars inbreng in de tekst benutten (ET31); gebruik maken van een model; digitale en niet-digitale hulpbronnen en gegevensbestanden kritisch raadplegen en de gevonden informatie correct gebruiken (ET31). 	<p>leefwijze tussen de eigen cultuur en die van de Engelstalige wereld (ET37).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Schrijven (indien de opdrachten in het Engels worden neergepend): formuleren en open vragenlijsten invullen (ET26); een situatie, een gebeurtenis, een ervaring beschrijven (ET28); een schrijfplan opstellen (ET31); elkaars inbreng in de tekst benutten (ET31); gebruik maken van een model; digitale en niet-digitale hulpbronnen en gegevensbestanden kritisch raadplegen en de gevonden informatie correct gebruiken (ET31).
Nederlands	<ul style="list-style-type: none"> - Luisteren: op structurerend niveau luisteren naar uiteenzettingen (1); strategieën aanwenden om aan onbekende woorden betekenis toe te kennen (3); gericht informatie selecteren en ordenen, bijkomende informatie vragen, de functie van bijgeleverde visuele informatie vaststellen (4); luisterstrategieën toepassen en bereid zijn om te luisteren (5, 6). - Lezen: op structurerend niveau formuleren en administratieve teksten voor een onbekend publiek lezen (12); niet-fictionele teksten op beoordelend niveau lezen (14); verschillende strategieën aanwenden om aan onbekende woorden betekenis toe te kennen (15); lees- en tekstdoelen bepalen, de structuur van een tekst aanduiden (16); bereid zijn om te lezen (18). - Schrijven (indien de opdrachten in het Nederlands worden neergepend): op structurerend en beoordelend niveau tekstsoorten schrijven zoals samenvattingen van gelezen informatie (19, 20); eigen schrijfdoelen bepalen, gericht informatie zoeken, ordenen en verwerken (21); bereid zijn om te schrijven, taal, indeling, spelling, handschrift en lay-out te verzorgen (22). - Taalbeschouwing: taalgebruik in het sociolinguïstische domein (31). 	<ul style="list-style-type: none"> - Luisteren: op structurerend niveau luisteren naar uiteenzettingen (1); strategieën aanwenden om aan onbekende woorden betekenis toe te kennen (3); gericht informatie selecteren en ordenen, bijkomende informatie vragen, de functie van bijgeleverde visuele informatie vaststellen (4); luisterstrategieën toepassen en bereid zijn om te luisteren (5, 6). - Lezen: op structurerend niveau formuleren en administratieve teksten voor een onbekend publiek lezen (12); niet-fictionele teksten op beoordelend niveau lezen (14); verschillende strategieën aanwenden om aan onbekende woorden betekenis toe te kennen (15); lees- en tekstdoelen bepalen, de structuur van een tekst aanduiden (16); bereid zijn om te lezen (18). - Schrijven (indien de opdrachten in het Nederlands worden neergepend): op structurerend en beoordelend niveau tekstsoorten schrijven zoals samenvattingen van gelezen informatie (19, 20); eigen schrijfdoelen bepalen, gericht informatie zoeken, ordenen en verwerken (21); bereid zijn om te schrijven, taal, indeling, spelling, handschrift en lay-out te verzorgen (22). <p>Taalbeschouwing: taalgebruik in het sociolinguïstische domein (31).</p>

PRAKTISCHE INFORMATIE:

- ➔ Locatie: **Workshopruimte**, op wandelafstand van het museum.
- ➔ **Max. 35 leerlingen per sessie** (max. capaciteit van de workshopruimte).
- ➔ De workshop duurt **1u à 1u30**, afhankelijk van jouw programma. Opgelet: hierin is het bezoek aan Tyne Cot Cemetery niet inbegrepen.
- ➔ Doelgroep: **3de graad secundair onderwijs ASO en TSO (Nederland: laatste jaren havo en vwo)**
- ➔ Kennis van het **Engels** is noodzakelijk (alle bronnenmateriaal is Engelstalig)
- ➔ Tarieven: passchendaele.be/Educatie
- ➔ Een **combinatie** met het Passchendaele Museum (vlakbij) en Tyne Cot Cemetery wordt **sterk aangeraden** maar is niet verplicht.
 - *Het museum focust op beleving met een nagebouwde dugout (ondergrondse constructie) en loopgraven. Aan de hand van historische voorwerpen, uniformen, videofragmenten... krijgen leerlingen zicht op het leven op en rond de slagvelden en de Slag bij Passendale.*
 - *Tyne Cot Cemetery is in cijfers de grootste Commonwealth-begraafplaats ter wereld. Naast 11.956 graven staan hier op het Tyne Cot Memorial to the Missing 35.000 namen van militairen zonder gekend graf.*
 - *Tarieven museum en gidsen: passchendaele.be. De toegang tot Tyne Cot Cemetery is gratis.*
- ➔ De workshop wordt gegeven door onze educatieve begeleiders. We vragen evenwel dat gedurende het hele verloop min. 1 leerkracht aanwezig blijft.
- ➔ Reserveren (vanaf 15 personen) kan via reservaties@zonnebeke.be. Museum: via onze webshop **groepsreservatieszonnebeke.recreatex.be** (indien je een nieuwe klant bent, kan je 'aanmelden als nieuwe gebruiker'; indien je reeds klant bent maar nog geen account hebt, kan je via booking@passchendaele.be jouw accountgegevens aanvragen).
- ➔ Op onze website kan je een **werkbundel** downloaden die je voor en na het bezoek in de klas kan gebruiken. De bundel bevat ook **correctiesleutels**. Het is aangeraden de workshop voordien in de klas te behandelen aan de hand van de aangeleverde voorbeeldfiche.

Verder staat ons museumteam steeds ter beschikking om een excursie uit te werken op maat van de leerlingen. Onze ervaring met het maken van slagveldtours delen wij graag met jou. We beschikken ook over een grote, bekwame gidsenpool voor verschillende leeftijden.

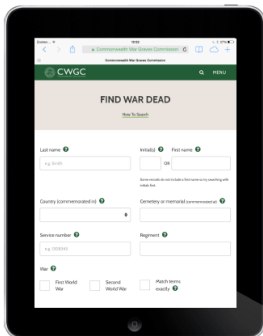
Memorial Museum Passchendaele 1917
Berten Pilstraat 5A, BE-8980 Zonnebeke
+32(0) 51 77 04 41 | www.passchendaele.be
education@passchendaele.be | reservaties@zonnebeke.be

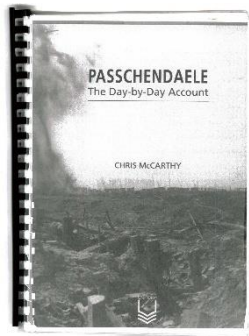
HET BRONNENONDERZOEK:

Hoe verloopt het bronnenonderzoek Passchendaele Archives? Hier mogen de leerlingen zich aan verwachten:

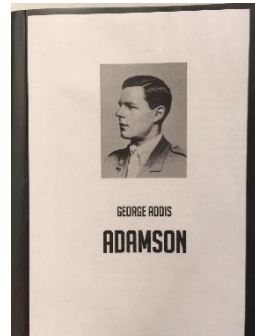
1. De leerlingen nemen plaats aan de werktafels van onze educatieve ruimte in groepjes van **2 tot max. 3 personen** (max. 17 groepjes van 3 personen per sessie). Op elke tafel ligt het **bronnenmateriaal** waarmee ze onderzoek kunnen verrichten naar 'hun' militair:

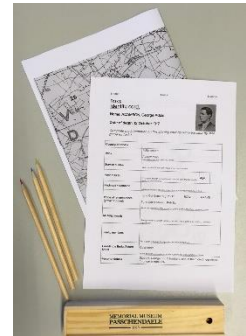
Tablet met internetverbinding.

Kopie van het boek 'Passchendaele – the Day-by-Day Account'.

Informatiebundel met stappenplannen, bijlages en bronnen.

Invulbundel met 'trench map' en kleurpotloden.

2. Onze educatieve begeleider overloopt met een PowerPointpresentatie stappenplannen voor de opdrachten die de leerlingen zullen uitvoeren. Het bronnenonderzoek bestaat uit **drie opdrachten**:

Opdracht 1: identiteitskaart.

M.b.v. de website van de Commonwealth War Graves Commission wordt een identiteitskaart aangevuld met militaire en persoonlijke gegevens. Op een plan wordt het graf of de plaats van herdenking op Tyne Cot aangeduid. Tijdens deze opdracht gebruikt men de tablet en het bijhorende stappenplan in de informatiebundel.

Opdracht 2: de fatale dag.

De leerlingen reconstrueren de dag waarop hun militair sneuvelde. Ze gebruiken hiervoor het boek Passchendaele – The Day-by-Day Account, het bijhorende stappenplan in de informatiebundel en de regimentsgeschiedenis of War Diary van de eenheid van hun gesneuvelde. Bijlages in de informatiemap geven meer duiding over o.a. militaire terminologie.

Opdracht 3: kaartoefening.

Tijdens de derde en laatste opdracht wordt de fatale dag op kaart gezet. Elke groep beschikt naast de invulbundel over een A3-kaart, een detail van een originele ‘trench map’ of loopgravenkaart die tijdens de Slag bij Passendale werd gebruikt. M.b.v. het bijhorende stappenplan in de informatiemap leert men het Britse coördinatensysteem lezen. Daardoor kunnen de leerlingen nauwkeurig locaties bepalen, zoals de plek waar een lichaam na de oorlog werd ontgraven (bij militairen met een gekend graf).

Als laatste noteert men op welke plek men vandaag hulde kan brengen aan hun gesneuvelde militair. Dit is niet het graf of herdenkingspaneel op Tyne Cot maar de plek waar de persoon sneuvelde of oorspronkelijk werd begraven. De leerlingen kunnen hiervoor m.b.v. hun tablet Google Maps raadplegen.

Onze educatieve begeleiders staan tijdens het uitvoeren van de opdrachten klaar om leerlingen hulp te bieden waar nodig.

3. **Na afloop mogen de leerlingen hun invulbundel en kaart meenemen.** Er wordt gevraagd het overige didactisch materiaal netjes in het midden van de tafel te verzamelen. Op de invulbundels is ruimte voorzien om de naam/namen van het groepje, de klas en/of hun klasnummer te noteren.
4. Het is **aangewezen aansluitend op het bronnenonderzoek Tyne Cot Cemetery te bezoeken.** Wanneer het om een gegidst bezoek gaat, zal de gids focussen op de namen die tijdens het bronnenonderzoek aan bod kwamen. In de werkbundel vind je daarnaast informatie en praktische tips om een bezoek aan de begraafplaats zonder museumgids voor te bereiden.

De werkbundel bevat daarnaast meer informatie over een bezoek aan Tyne Cot Cemetery met historische achtergrond over de site.

PERSONENDOSSIEERS:

In onze educatieve ruimte in 'Villa Zonnedaale', op een minuutje stappen van het museum, kunnen max. 18 groepjes van 2 tot 3 leerlingen plaatsnemen. Daarom kunnen in elke sessie (met max. 50 leerlingen) tot 18 verschillende personendossiers worden behandeld.

- Het standaard pakket personendossiers bevat 11 gesneuvelden met een graf en 7 die worden herdacht op Tyne Cot Memorial:
 - Acht Britten (waarvan twee Schotten, één Noord-Ier en een vader en zoon die op dezelfde dag sneuvelden);
 - Vier Canadezen (waarvan één uitgeweken Belg, één Schot en één Amerikaan die onder Canadese vlag dienden);
 - Drie Nieuw-Zeelanders;
 - Twee Australiërs;
 - Eén Zuid-Afrikaan (een Brit die onder Zuid-Afrikaanse vlag diende).

Op die manier willen we de diversiteit aan nationaliteiten, die in de Slag bij Passendale betrokken waren, benadrukken.

Op de volgende pagina vind je een overzicht van deze 18 militairen.

- Wanneer een sessie uit minder dan 36 leerlingen bestaat, kunnen niet alle 18 namen worden gebruikt (min. 2 leerlingen per naam).
 - Geef in dat geval tijdens het reserveren aan hoe je liefst de groepen verdeelt (= hoeveel personendossiers moeten worden voorzien) en/of je een voorkeur hebt voor bepaalde personenverhalen.
 - Hou daarbij rekening dat het niet mogelijk is om één naam tijdens dezelfde sessie door meerdere, aparte groepjes leerlingen te laten behandelen.
- ➔ Ons museumteam staat steeds klaar om het aantal of de verdeling van de personendossiers af te stemmen op maat van jouw programma.

George Addis ADAMSON
† 12 oktober 1917

Arthur Heather AITKEN
† 4 oktober 1917

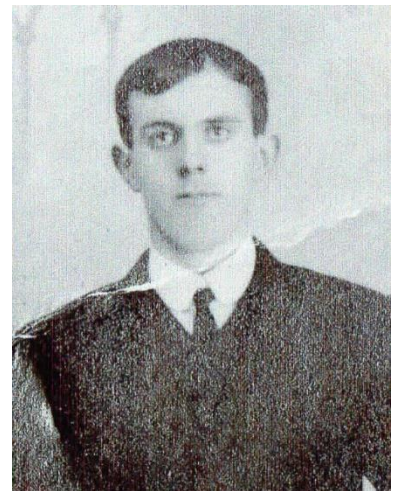
James Edward ANDERSON
† 20 september 1917

Neville Henry ARDEN
† 4 oktober 1917

John Nicholas CROWLEY
† 12 oktober 1917

William Waterstone DICK
† 26 oktober 1917

Edwin Patrick FITZGERALD
† 30 oktober 1917

Edmund GRAY
† 16 augustus 1917

William Daniel HOLBORNE
† 30 oktober 1917

Clarence Smith JEFFRIES
† 12 oktober 1917

Athol KITCHEN
† 12 oktober 1917

Hugh MACINNES
† 30 oktober 1917

Harry MOORHOUSE
† 9 oktober 1917

Ronald W. MOORHOUSE
† 9 oktober 1917

Frederick George NASH
† 16 augustus 1917

William RHODES
† 31 juli 1917

Richard VERHAEGHE
† 30 oktober 1917

James WILKINSON
† 20 september 1917

IN DE OMGEVING:

Het bronnenonderzoek kan je makkelijk combineren met sites in de omgeving. De volgende locaties liggen op wandelafstand of op minder dan 10 minuten rijden van onze parking:

Het **Passchendaele Museum** (tarieven en boekingen: zie passchendaele.be) bevindt zich in het gratis toegankelijke **kasteeldomein van Zonnebeke**. In het park liggen de Passchendaele Memorial Gardens, acht tuintjes in de vorm van een klaproos ingericht als herinneringstuin voor landen die hier streden (Canada, de Verenigde Staten, Australië, Nieuw-Zeeland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Duitsland en België).

De **kerktoren van Zonnebeke** ligt vlakbij het museum en is gratis toegankelijk. Groepsreservaties (vanaf 15 personen) zijn mogelijk om 9u30, 11u30, 13u30 of 15u30 via reservaties@zonnebeke.be. In de toren toont de tentoonstelling 'Getekend Landschap' op verschillende verdiepingen de evolutie van het landschap in de Ieperstreek. Boven, op 40 meter hoogte, kan men genieten van een weids panoramisch zicht op Ieper, Passendale en de voormalige slagvelden van WOI.

CWGC Tyne Cot Cemetery ligt op ca. 5 minuten rijden van het museum. Via The Road to Passchendaele, een verkeersluwe wandeling van ca. 3 km met onderweg een **crypte met Belgische oorlogsgesneuvelden**, is de site ook te voet bereikbaar. Met zijn 11.956 graven is dit de grootste Commonwealth-begraafplaats ter wereld, een stille getuige van de Slag bij Passendale. Een bezoekerscentrum (Vijfwegestraat, nabij de parking) geeft meer duiding over de begraafplaats zelf en biedt een panoramisch zicht op de slagvelden van 1917.

Het **Polygoonbos** ligt op een drietal minuten rijden van het museum en is net als Tyne Cot Cemetery via een verkeersluw pad (ca. 3 km) bereikbaar. Vanaf de ruime parking liggen op wandelafstand de Commonwealth-begraafplaatsen Polygon Wood Cemetery en Buttes New British Cemetery.

